

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 10-12-2024
Αρ. πρωτ.:388680

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 1574/18-11-2024 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Δ. Καραναστάσης**, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Σύμφωνα με τον ν. 3852/2010 (Α'87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης», η διοίκηση, διαχείριση και εκμετάλλευση των ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων αποτελεί αρμοδιότητα της Περιφέρειας.

Παρά ταύτα, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ), στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και μέσω της Διεύθυνσης Υδατοκαλλιεργειών, μεριμνά για την προστασία της λιμνοθάλασσας Μεσολογίου-Αιτωλικού και την ορθολογική αλιευτική εκμετάλλευσή της, με την επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου αλλά και με τη γενναία χρηματοδότηση απαραίτητων έργων με την ένταξή τους στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας.

Ειδικότερα:

Στο Ε.Π. Αλιείας και Θάλασσας 2014-2020 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εντάχθηκαν έργα ύψους 21,4 εκατομμυρίων ευρώ για την προστασία και αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του υδάτινου συστήματος των λιμνοθαλασσών του Μεσολογίου και Αιτωλικού. Πρόκειται για το μεγαλύτερο έργο των τελευταίων δεκαετιών στην λιμνοθάλασσα, το οποίο αναβαθμίζει το φυσικό περιβάλλον, διασώζει τον υδροβιότοπο και συνδράμει στην ανάπτυξη της περιοχής. Στόχοι της υλοποίησης του εξαιρετικά σημαντικού αυτού έργου, είναι η προστασία της αλιείας, της ιχθυοκαλλιέργειας και του πρωτογενούς τομέα, η δημιουργία συνθηκών βιώσιμης ανάπτυξης, η αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ισορροπίας, ο εξορθολογισμός της διαχείρισης των φυσικών πόρων, η ενίσχυση και η ανάδειξη του φυσικού κάλλους της περιοχής. Αναθέτουσα αρχή είναι η Διεύθυνση Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών. Μέρος του έργου έχει μεταφερθεί και συνεχίζεται στο πλαίσιο του ΠΑΛΥΘ 2021-2027, σχετική είναι η αριθμ. 1473/15.07.2024 υπουργική απόφαση με θέμα: Ένταξη της Πράξης «ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ Ν/Δ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ (κατά φάση έργο – phasing)» με Κωδικό ΟΠΣ 6016526 στο Πρόγραμμα «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα 2021-2027».

Σκοπός των έργων είναι η προστασία και η αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του υδάτινου οικοσυστήματος του συμπλέγματος των λιμνοθαλασσών Μεσολογίου και Αιτωλικού, αφού τα εν λόγω έργα αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης υπάρχουσών υποδομών. Είναι έργα που εξ αρχής χαρακτηρίζονται ως περιβαλλοντικά αποδεκτά, αφού δεν στοχεύουν στην εκμετάλλευση κάποιου φυσικού πόρου, αλλά στην αιεφόρο λειτουργία ενός ιδιαίτερα σημαντικού οικοσυστήματος.

Πιο συγκεκριμένα, αναφέρεται ότι στο πλαίσιο του νέου Προγράμματος «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027, έχει εκδοθεί η υπ' αριθ. 432/23-02-2024 (ΑΔΑ: ΡΓΤ04653ΠΓ-ΔΚΡ) πρόσκληση υποβολής ενός κατά φάση μεταφερόμενου έργου (phasing) που αφορά στην αναβάθμιση των υδατικών υποδομών του συστήματος Λιμνοθαλασσών Μεσολογίου-Αιτωλικού, το οποίο έχει συμβασιοποιηθεί και υλοποιείται από την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2014-2020, αλλά λόγω της φύσης των εργασιών σε ένα τόσο εκτεταμένο οικοσύστημα, οι εργασίες δεν πρόλαβαν να ολοκληρωθούν. Η πράξη έχει αξιολογηθεί εκ νέου από την ΕΥΔ ΠΑΛΥΘ και έχει ενταχθεί, όπως προαναφέρθηκε, με την υπ' αριθ. 1473/15.07.2024 Απόφαση Ένταξης με συμβασιοποιημένο προϋπολογισμό ύψους 13.703.038,63 €.

Φυσικό αντικείμενο της πράξης:

Οι ανθρώπινες παρεμβάσεις κατά το παρελθόν, οδήγησαν σε επιβάρυνση του υδάτινου κυρίως περιβάλλοντος των λιμνοθαλασσών Μεσολογίου και Αιτωλικού με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του αλμυρού και οξυγονωμένου νερού της θάλασσας να εισέλθει στην λιμνοθάλασσα Μεσολογίου και από εκεί στην λιμνοθάλασσα του Αιτωλικού, με αποτέλεσμα τη δημιουργία φαινομένων έλλειψης οξυγόνου σε βάθη μεγαλύτερα των 5-7 μέτρων στο Αιτωλικό. Το γεγονός αυτό οδήγησε περαιτέρω σε μείωση της ιχθυοπαραγωγής. Όλη αυτή η θαλάσσια έκταση, μαζί με τις μη καλλιεργήσιμες παραλίες που την περιβάλλουν, αποτελεί ένα σημαντικό υδροβιότοπο που έχει ενταχθεί στη «σύμβαση Ραμσάρ» και αποτελεί περιβαλλοντικό πάρκο και οικοσύστημα.

Για την αποκατάσταση των ανωτέρω επιβαρύνσεων εκπονήθηκαν δύο μελέτες:

- α) «Οριστική μελέτη συμπληρωματικών έργων για την αναβάθμιση των υδατικών οικοσυστημάτων Ν/Δ Αιτωλοακαρνανίας» και
- β) «Οριστική μελέτη έργων αποχέτευσης – αποστράγγισης αντλιοστασίων D1, D2, D6 και συναφών έργων στην λιμνοθάλασσα Μεσολογίου – Αιτωλικού».

Στα πλαίσια των μελετών αυτών προτάθηκαν συγκεκριμένα έργα με σκοπό την προστασία και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του υδάτινου οικοσυστήματος του συμπλέγματος των λιμνοθαλασσών Μεσολογίου και Αιτωλικού.

Τα ανωτέρω έργα έχουν εν μέρει πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020 (Α' Φάση). Η τμηματοποίηση (διαχωρισμός) του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου περιγράφεται αναλυτικά στην σχετική Τεχνική Έκθεση που υποβλήθηκε στο πλαίσιο υποβολής του έργου.

Η Πράξη που εντάχθηκε στο ΠΑΛΥΘ 2021-2027 αποτελείται από τα εξής υποέργα:

1ο Υποέργο: «Κατασκευή συμπληρωματικών έργων αναβάθμισης οικοσυστημάτων Ν/Δ Αιτωλοακαρνανίας»:

Αποτελεί το κυρίως τεχνικό έργο, οι εργασίες υλοποίησης του οποίου καθορίστηκαν από τις εγκεκριμένες μελέτες, με στόχο την προστασία και την αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του υδάτινου οικοσυστήματος του συμπλέγματος των λιμνοθαλασσών Μεσολογίου και Αιτωλικού. Περιλαμβάνει άρσεις παλαιών αναχωμάτων και φραγμών, παρεμβάσεις αποκατάστασης βλαβών, έργα διάχυσης νερών αποχέτευσης – αποστράγγισης, έργα ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, έργα επαναπλημμυρισμού σε περιοχές του Δέλτα Αχελώου με τη δημιουργία υγροτοπικής λίμνης κλπ.

2ο Υποέργο «Τεχνικός Σύμβουλος Διαχείρισης έργου»:

Το υποέργο αφορά τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών για την πρόσληψη Τεχνικού Συμβούλου Διαχείρισης του έργου, λόγω της ειδικής φύσης των προτεινόμενων έργων και του ευαίσθητου περιβάλλοντος κατασκευής.

3ο Υποέργο «Επιστημονική παρακολούθηση των έργων αναβάθμισης υδατικών οικοσυστημάτων Ν/Δ Αιτωλοακαρνανίας»:

Η υλοποίηση του υποέργου θα πραγματοποιηθεί κατά την ανάπτυξη του εργοταξίου και την πρόοδο εκτέλεσης των προβλεπόμενων εργασιών και περιλαμβάνει μία ενδιάμεση τεχνική έκθεση και δύο εκθέσεις αναφοράς.

4ο Υποέργο «Αρχαιολογική έρευνα»:

Αρχαιολογική έρευνα, κατά την διάρκεια εκτέλεσης χωματουργικών εργασιών η οποία επιβάλλεται από την νομοθεσία δημοσίων έργων, ώστε να παρακολουθούνται και αξιολογούνται τυχόν αρχαιολογικά ευρήματα.

5ο Υποέργο «Δίκτυα Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας (ΟΚΩ)»:

Το υποέργο αφορά την προσαρμογή των δικτύων των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας κατά την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών.

6ο Υποέργο «Επιστημονική παρακολούθηση μετά το πέρας των έργων αναβάθμισης υδατικών οικοσυστημάτων Ν/Δ Αιτωλοακαρνανίας»:

Στόχος του Υποέργου 6 είναι η συγκέντρωση δεδομένων ικανών να οδηγήσουν στην αποτύπωση της περιβαλλοντικής κατάστασης μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων του Υποέργου 1 και τη σύγκριση και αξιολόγηση των αλλαγών που προέκυψαν από τις παρεμβάσεις αυτές. Περιλαμβάνει δύο τεχνικές εκθέσεις και δύο εκθέσεις αναφοράς.

Επιπρόσθετα, στις νέες δυνατότητες χρηματοδότησης έργων σε λιμνοθάλασσες περιλαμβάνονται: Στη Δράση 1.6.1: «Τεχνικά έργα για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων / Έργα σε λιμνοθάλασσες», ειδικότερα στην υποδράση 2: «Τεχνικά έργα για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων / Έργα σε λιμνοθάλασσες» της Προτεραιότητας 1. Δυνητικοί Δικαιούχοι είναι οι φορείς δημοσίου δικαίου που έχουν στη δικαιοδοσία τους την κυριότητα ή τη χρήση και διαχείριση των δημόσιων ιχθυοτρόφων υδάτων των λιμνοθαλασσών της χώρας. Έχει αναρτηθεί στη Διαύγεια η σχετική υπ' αριθ. 2056/20.11.2024 υπουργική απόφαση με τίτλο «Τεχνικά έργα για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων / Έργα σε λιμνοθάλασσες» με αναφορά στο περιεχόμενο των προκηρυσσόμενων δράσεων.

Στη Δράση 2.1.1, «Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια», της Προτεραιότητας 2, «Προώθηση δραστηριοτήτων βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας και της μεταποίησης και εμπορίας προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, συμβάλλοντας έτσι στην επισιτιστική ασφάλεια στην Ένωση» και του Ειδικού Στόχου 2.1 «Προώθηση βιώσιμων δραστηριοτήτων υδατοκαλλιέργειας, ιδίως ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας και παράλληλη διασφάλιση ότι οι δραστηριότητες είναι περιβαλλοντικά βιώσιμες σε μακροπρόθεσμο επίπεδο», του Προγράμματος «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια & Θάλασσα (ΠΑΛΥΘ) 2021-2027. Δυνητικοί Δικαιούχοι είναι και οι μισθωτές Δημόσιων Φυσικών Ιχθυοτροφείων-λιμνοθαλασσών. Έχει αναρτηθεί στη Διαύγεια η σχετική υπ' αριθ. 2005/11.11.2024 υπουργική απόφαση με θέμα τις προϋποθέσεις, διαδικασίες, όρους, όργανα και κάθε άλλο συναφές ζήτημα σχετικά με τη διαχείριση, τον έλεγχο και την υλοποίηση της Δράσης 2.1.1, «Παραγωγικές επενδύσεις στην υδατοκαλλιέργεια». Ως μέγιστος προϋπολογισμός των υποβαλλόμενων προτάσεων/Πράξεων ορίζεται το ποσό των 4.000.000 ευρώ.

Το ποσοστό της Δημόσιας Ενίσχυσης κυμαίνεται ξεκινώντας από 60% και ανάλογα με το είδος της Πράξης μπορεί να φτάνει έως και το 100% για Πράξεις που α) εξυπηρετούν συλλογικό συμφέρον, β) έχουν συλλογικό Δικαιούχο και γ) διαθέτουν καινοτόμα χαρακτηριστικά ή διασφαλίζουν την πρόσβαση του κοινού στα αποτελέσματά τους.

Όσον αφορά την επίσημη καταγραφή των ψαριών και των ζώων της λιμνοθάλασσας Αιτωλικού σημειώνεται ότι, έχει πραγματοποιηθεί από το Ιχθυοκαλλιεργητικό Κέντρο Αχελώου (ΙΧΘΥΚΑ Α.Ε.) στο πλαίσιο της κλαδικής μελέτης με τίτλο: "Οργάνωση & Λειτουργία Αλιευτικής Εκμετάλλευσης στις Λιμνοθάλασσες των Νομών: Έβρου, Ροδόπης, Ξάνθης, Καβάλας, Κέρκυρας, Άρτας, Πρέβεζας, Λευκάδας, Αχαΐας, Ηλείας, Αργολίδας, Αττικής, Μεσσηνίας, Εύβοιας, Λάρισας, Πιερίας,

Αιτωλοακαρνανίας και Θεσπρωτίας”. Το ΙΧΘΥΚΑ Α.Ε. συνεργάστηκε με το Ινστιτούτο Αλιευτικής Έρευνας Καβάλας (ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε./ΙΝ.ΑΛ.Ε.), τα Βιολογικά τμήματα Θεσσαλονίκης και Πάτρας και τα τμήματα Ιχθυοκομίας-Αλιείας των Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου και Ηγουμενίτσας. Η μελέτη έγινε στα πλαίσια της Κοινοτικής Πρωτοβουλίας PESCA, (μέτρο 12) και ολοκληρώθηκε την Άνοιξη του 2001.

Πλέον των ανωτέρω, αναφέρεται ότι κατά την τελευταία πενταετία εκδόθηκαν:

-Το Π.Δ. 40/2016 (Α’ 61) «Ρυθμίσεις διενέργειας αλιείας εντός της μη ενοικιαζόμενης ή μη παραχωρημένης περιοχής της λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου -Αιτωλικού»

- Ο ν. 4492/2017 (Α’ 156), με το άρθρο 10 του οποίου τροποποιήθηκαν διατάξεις του ν.δ. 420/1970 (Α’ 27) και επικαιροποιήθηκε σε σημαντικό βαθμό το νομικό πλαίσιο που αφορά τις μισθώσεις εκτατικής υδατοκαλλιέργειας στις λιμνοθάλασσες. Μεταξύ των άλλων, κατά την διαδικασία των εκμισθώσεων δόθηκε προτεραιότητα στους αλιευτικούς συνεταιρισμούς, προκειμένου να ενισχυθεί η συλλογική εκμετάλλευση των δημόσιων ιχθυοτροφείων /λιμνοθαλασσών.

- Ο ν. 5136/19.09.2024 (Α’ 148):

α. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 26 προστίθεται παράγραφος 6, στο άρθρο 38 «περί εκμίσθωσης μέσω δημοπρασίας ιχθυοτροφών υδάτων», του ν.δ. 420/1970 Α’ 27«Αλιευτικός Κώδικας», εφεξής ΑΚ, σύμφωνα με την οποία θεσπίζεται δικαίωμα αναμίσθωσης έως και δέκα ετών και για τους μισθωτές μέσω δημοπρασίας του άρθρου 38 του ΑΚ.

β. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 26 τροποποιήθηκε το άρθρο 45 του ΑΚ. Προστέθηκε νέα παράγραφος, η παρ. 2 με την οποία θεσπίζεται το δικαίωμα αναθεώρησης του μισθώματος των ιχθυοτροφών εν γένει υδάτων και για τις εκμισθώσεις μέσω δημοπρασίας, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 35 του ΑΚ μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της επιτροπής του άρθρου 53, η οποία πιστοποιεί ότι συνέτρεξαν κλιματολογικές ή περιβαλλοντικές κρίσεις μεγάλης κλίμακας και εξαιτίας αυτών η παραγωγή μειώθηκε πέραν της ελαχίστης.

Τέλος, για τα θέματα που τίγονται στην εν λόγω Ερώτηση και άπτονται των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαβιβάζουμε ηλεκτρονικά την ως άνω Ερώτηση στο εν λόγω καθ’ ύλην αρμόδιο Υπουργείο.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ηλεκτρονική διαβίβαση)
Γραφείο κ. Υπουργού
2. Βουλευτή κ. Δ. Καρανασάση

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού